

Woensdag 2 september 1987

Mike Dolan lag nog te slapen toen de telefoon ging. Hij rolde op zijn zij om op de wekker te kunnen kijken en schrok toen hij ontdekte dat hij zich bijna een uur verslapen had. Hij stommelde naar de keuken om de muurtelefoon op te nemen, zich er heel erg van bewust dat hij dit lichaam al 65 jaar met zich mee sleepte, en struikelde bijna over zijn honden, Buster en Heinz, die opsprongen en tussen zijn benen door gingen lopen. Hij schraapte zijn keel voor hij opnam.

‘Hallo?’

‘Hé, pa. We hebben een last-minute aanvraag binnengekregen voor een chartervlucht vandaag. Ik zit al vol met die groep vissers, maar zou u het willen doen?’

Mike bukte om Buster over zijn kop te aaien. ‘Hoe laat?’

‘Nu. Zo snel als u op het vliegveld kunt zijn. Meneer zegt dat hij direct naar Springfield moet. Maar hij wil dat u daar op hem wacht – hij zegt dat hij een uur nodig heeft, misschien anderhalf – en dan kunt u hem meteen weer terug naar huis vliegen.’

‘Heeft hij verteld waar het over ging? Waarom al die haast op het laatste moment?’ Mike was tijd aan het rekken terwijl hij in zijn hoofd een snelle berekening maakte van de vlucht-tijden. Om vier uur vanmiddag had hij een doktersafspraak, maar hij wilde niet dat zijn zoon Steve dat wist.

‘Geen idee. Maar u heeft toch niets te doen vandaag, of wel? Er staat niets op uw rooster.’

‘Goed. Oké, zeg maar tegen hem dat ik hem over een uur tref op het vliegveld.’

Mike hing op. Hoe sneller hij zijn ouder wordende lichaam in beweging kreeg, hoe groter de kans dat hij om vier uur weer terug zou zijn. Hij deed de achterdeur open om de honden eruit te laten terwijl hij zich snel aankleedde. Misschien was deze onverwachte chartervlucht wel precies wat hij nodig had, iets om de tijd mee te vullen en zijn gedachten af te leiden van wat de dokter hem vanmiddag wellicht te vertellen had.

Negentig minuten later had Mike de weersvoorspelling bekeken, een vluchtplan ingediend, en alle noodzakelijke controles uitgevoerd. Hij hielp meneer Stanford Blake om in een van de chartervliegtuigen van Dolan Aviation te klimmen. Blake was in de veertig, gereserveerd, gekleed in een duur uitziend krijtstreep pak, met een aktetas in zijn hand.

‘Gaat u naar Springfield voor zaken?’ vroeg Mike. In de loop der jaren had hij geleerd dat een praatje maken kon helpen om de zenuwen van nerveuze vliegers te kalmeren.

‘Nee, om persoonlijke redenen.’ Blake maakte zijn stoelriem vast en opende zijn aktetas zonder zelfs maar naar Mike te kijken. Uit de manier waarop hij papieren tevoorschijn begon te halen en te bekijken, kon Mike opmaken dat meneer Blake niet in de stemming was voor een gesprek.

‘Nou, het zal waarschijnlijk een prettige, soepele vlucht worden,’ zei Mike, terwijl hij zijn eigen stoelriem vastmaakte. ‘En ook erg mooi. De bladeren beginnen net te verkleuren. Het verveelt me nooit om dat vanuit de lucht te zien.’ Hij begon te taxiën en steeg op. Hij verwachtte geen antwoord en kreeg dat ook niet.

In Springfield stond een huurauto met ronkende motor op meneer Blake te wachten. ‘Is het goed als ik mijn aktetas in het vliegtuig laat liggen?’ vroeg hij, terwijl hij aan het cijferslot draaide.

‘Geen punt. Het vliegtuig en ik gaan nergens naartoe.’

Blake keek op zijn horloge en nadat hij Mike had verteld dat hij binnen anderhalf uur terug zou zijn, reed hij weg. Voor het eerst sinds hij van huis was vertrokken, moest Mike weer denken aan zijn doktersafspraak. Zijn maag trok samen. Hij zette zijn baseballpet recht en liep de hangar in, op zoek naar iemand om een praatje mee te maken.

Anderhalf uur later, bijna op de seconde af, kwam de auto van meneer Blake abrupt tot stilstand. Ook de hele terugvlucht was Blake bezig met werk. Niet één keer leek hij de strakblauwe lucht boven hen op te merken, of het palet van herfstkleuren waarmee de heuvels onder hen beschilderd waren. Hij sprak helemaal niet, tot het toestel weer aan de grond stond.

‘Ik moet op korte termijn misschien weer van uw diensten gebruik maken,’ zei hij. ‘Ik weet nog niet wanneer.’ Hij keek op zijn horloge. ‘Ze zeggen dat mijn vader binnenkort zal overlijden, en ik zal nog een keer heen en weer moeten vliegen voor de begrafenis.’

‘Het spijt me om dat te horen,’ zei Mike. ‘Je vader verliezen... dat is niet makkelijk.’

Hij wilde vragen hoelang zijn vader al ziek was, of ze een hechte band met elkaar hadden, en hoe hij zich voelde onder dit tragische nieuws. Hij speurde Blakes gezicht af op zoek naar tekenen van verdriet, klaar om te luisteren als hij wilde praten. Maar hij zag alleen kil ongeduld.

‘Dit had niet op een ongelukkiger moment kunnen gebeuren,’ mopperde Blake. ‘Het is momenteel erg druk op de zaak. Ik heb vanmorgen een belangrijke vergadering moeten missen.’

Mike wilde bijna opmerken dat de dood haast nooit gelegen komt, maar hij slikte zijn commentaar in. ‘U doet vast erg belangrijk werk,’ zei hij in plaats daarvan.

‘Inderdaad.’ Blake draaide zich om en liep naar zijn auto, zonder een woord van dank.

De zon verdween achter een wolk en Mike ging het

kantoortje binnen dat hij deelde met zijn zoon. Hij en Steve runden Dolan Aviation samen, een klein bedrijfje dat Mike ooit aan zijn kleinkinderen hoopte na te laten. Tot zijn spijt zag hij Steve niet aan hun rommelige bureau zitten, of bezig zijn met de motor van een van hun vliegtuigen. Hij had behoefte aan Steves solide warmte en levendigheid na de uren die hij met de ijzige meneer Blake had doorgebracht. Maar Steve was bezig met een chartervlucht voor een groep vissers.

Mike liet zich op zijn bureaustoel neerzakken, plotseling vermoeid. Hij moest over niet al te lange tijd weg om op tijd te zijn voor zijn doktersafspraak. Maar voor nu sloot hij even zijn ogen. Hij vroeg zich af of de vader van meneer Blake was opgevrolijkt door het haastige bezoek van zijn zoon, of hij er dankbaar voor was. Mike hoopte met heel zijn hart dat de stervende man niet gemerkt had hoe ongelegen zijn dood kwam voor zijn zoon.

Wilhelmina Brewster had haar ochtendjas en pyjama nog aan toen haar grootmoeders antieke klok het uur aangaf. Ze telde mee. Het was twaalf uur. En Wilhelmina was nog niet eens aangekleed. Gisteren had ze ook al de hele dag haar pyjama aangehad. Toen ze jonger was, was ziekte het enige acceptabele excuus geweest voor zulk lamlendig gedrag. Maar Wilhelmina was niet ziek. Als iemand haar om een reden zou vragen, zou ze verontwaardigd snuiven en antwoorden: ‘Waarom zou ik me aankleden als ik toch nergens naartoe hoef en niets te doen heb?’

Ze staaarde uit het raam naar de esdoorn die net was begonnen van kleur te veranderen. De herfst was altijd een periode geweest die Wilhelmina veel voldoening schonk: ze bereidde colleges voor, organiseerde concerten, adviseerde studenten, luisterde naar audities en had altijd haast om alle taken in haar veel te drukke schema gedaan te krijgen. Maar dit jaar niet. Na 41 jaar als hoogleraar muziek op Faith

College had ze afgelopen lente de leeftijd van 65 jaar bereikt. De leeftijd waarop ze verplicht met pensioen moest.

Ze richtte zich weer op het boek dat ze aan het lezen was, maar haar gedachten waren zes mijl verderop, op de campus van Faith College. Terwijl haar gedachten afdwaalden naar haar vroegere kantoor en ze zich afvroeg wie er nu etudes speelde op haar prachtige vleugel, realiseerde Wilhelmina zich verschrikt dat ze wel degelijk ergens naartoe moest vandaag, en dat ze een zeer goede reden had om zich aan te kleden. Weken geleden had ze erin toegestemd om vanmiddag een informeel pianoconcert te geven bij het Kankercentrum. De muziek die ze had uitgekozen om te spelen lag op een keurige stapel op het tafeltje naast haar pianokruk. Wilhelmina stond op en schoof haar gedepimeerde gevoelens aan de kant, samen met haar boek. Ze haastte zich naar boven om zich te wassen en haar bruine mantelpakje aan te trekken.

Natuurlijk arriveerde ze ruim op tijd bij het Kankercentrum – een halfuur te vroeg, om precies te zijn. Ze voelde haar goede stemming verdampen terwijl ze de gedateerde ruimte in ogenschouw nam, het handjevol fauteuils en klapstoelen waarop haar publiek zou plaatsnemen, de tweedehands piano die tegen een raamloze muur stond. Ze zou moeten optreden met haar rug naar haar publiek, en ze had geen idee hoe het geluid zou zijn en of de pedalen überhaupt zouden werken. De pianokruk was niet in hoogte verstelbaar – en Wilhelmina was langer dan de gemiddelde vrouw. Toch nam ze zich in stilte voor om zo goed mogelijk te spelen.

Hoeveel concerten, recitals en optredens had ze in de loop der jaren al wel niet gegeven? Wilhelmina glimlachte een beetje terwijl ze bedacht hoeveel vreugde dit haar altijd had geschonken. Misschien zou het concert van vandaag haar ook vreugde schenken. Maar toen dacht ze aan haar broers, en haar glimlach vervaagde. Zij zouden zeggen dat ze te goed was om op te treden in dit armoedige zaaltje voor patiënten.

‘Wat komt hierna?’ zouden ze vragen. ‘Ga je soms in een bar zitten met een bakje voor fooien op de piano?’

Wilhelmina ging op de wiebelige kruk zitten en rangschikte net haar bladmuziek op de standaard, toen de directeur van het Kankercentrum zich de ruimte binnen haastte. ‘Professor Brewser! Ontzettend bedankt dat u vandaag voor ons komt spelen. Ik weet zeker dat u het erg druk hebt met uw werk op de universiteit, maar ik weet zeker dat het een genot zal zijn om naar u te luisteren.’

Wilhelmina kon alleen maar knikken, terwijl ze op haar lip beet om de tranen tegen te houden die in haar ogen prikten.

Tegen vieren zat Mike Dolan alleen in de kleine onderzoeksruimte. Hij kneep met klamme handen in zijn baseballpet. De dokter kon nu elk moment binnenkomen.

Hij ging verzitten op zijn stoel en wilde dat hij kon rondlopen om zijn zenuwen wat te kalmeren, maar er was niet genoeg ruimte in het kamertje. Hij had wel in cockpits gevlogen die groter waren. Hij had alle diploma’s aan de muur van het kantoor al bestudeerd, maar die hadden hem niet lang van zijn angst afgeleid. Hij kon niet veel opmaken uit alle moeilijke, buitenlandse woorden en krulletters.

Hij ging staan, schopte zijn werkschoenen uit en ging op de weegschaal van de dokter staan. Hij klungelde met de glanzende gewichten en schoof ze heen en weer tot ze in balans waren. 73 kilo. Niet best. Hij was weer afgevallen. Hij overwoog met de schuif van de meetlat te spelen, maar wist al wat die hem zou vertellen. Op kousenvoeten was hij precies 1.67 meter lang. Zo’n veertig jaar geleden keken nog heel wat meisjes hem na als ze zijn gespierde gestalte zagen, vooral als hij zijn luchtmachtuniform droeg. Hij wierp een blik in de spiegel boven de wasbak, haalde een hand door zijn smaller wordende rand wit haar en streek over zijn gladgeschoren kin. Hij mocht er nog altijd best wezen. Vermoeid

steunend ging Mike weer zitten en bukte zich om zijn schoenveters vast te maken.

Hij keek op zijn horloge. Sinds de verpleegster hem twaalf minuten geleden in dit vensterloze hok had geparkeerd, was hij gedwongen geweest om naar een piano te luisteren waarop iemand ergens in de verte klassieke muziek speelde. Het begon ondertussen op zijn zenuwen te werken. Mike was geen muzikant, maar zelfs hij kon nog wel horen dat het stomme ding vals was. Het leek wel een slecht voorteken.

Pianomuziek in een ziekenhuiscomplex? Waar kon die vandaan komen? Ze tinkelde niet uit een luidspreker zoals de gewone, ingeblikte kantoormuziek, maar ze zweefde, zacht en gedempt, en leek wel vanachter de dunne wand van de aangrenzende ruimte te komen. Mike dacht een tijdje over het mysterie na tot hij zich herinnerde dat het Kankercentrum kantoren en een conversatieruimte voor poliklinische patiënten in dit gebouw had. Hij meende zich te herinneren in die conversatieruimte een grote, zwarte piano te hebben gezien toen hij het centrum een paar jaar geleden voor het eerst had bezocht, na zijn eerste kankeroperatie. Dat moest het zijn.

Toen hij het raadsel had opgelost, had Mike opnieuw niets te doen. Terwijl de piano doorhamerde als een hagelbui op het dak van een hangar, boog hij voorover om de familiekiekjes op het bureau van de arts te bestuderen. Hij hield niet zo van die moeilijke, zware muziek. Daar werd hij rusteloos van.

De wachtkamer van de dokter had vol gezeten met mensen en Mike vroeg zich af hoeveel van hen, net als hij, gekomen waren om de uitslag van een onderzoek te horen. Hij realiseerde zich ineens dat dit kleine drama zich overal in het land en misschien wel over de hele wereld tientallen malen per dag in kantoortjes als dit afspeelde. Sommige mensen kregen goed nieuws en gingen dan weer glimlachend en opgelucht terug naar huis, naar hun gezin. Anderen kregen

slecht nieuws. Hij vroeg zich af hoe de meeste mensen zulk nieuws verwerkten. Er was ongeveer een week verstreken sinds de onderzoeken waren gedaan en na de last-minute chartervlucht van vanmorgen stond zijn besluit vast. Mike Dolan wist precies wat hij zou doen.

Nu klonk het alsof de pianist in het andere vertrek loopings, duikvluchten en kurkentrekkers op zijn klavier probeerde uit te voeren. Mike besloot dat hij, wat de uitslag ook mocht zijn, direct na zijn afspraak naar het vliegveld zou rijden en zelf een paar loopings, duikvluchten en kurkentrekkers met een van zijn vliegtuigen zou maken. Hij schoof ongeduldig heen en weer op zijn stoel en verlangde naar het luchtruim.

Ten slotte hoorde hij buiten in de gang voetstappen en de mompelende stem van dokter Bennett. Hij legde zijn pet even losjes op zijn hoofd en veegde met zijn handpalmen over zijn bovenbenen. Hij kon de dokter geen klamme hand geven. Mike stelde zich voor hoe de arts zijn kaart uit de plastic houder op de deur haalde en die bestudeerde: *Michael G. Dolan, man, blank, 65 jaar, kanker: colon [c2], hemicolectomie, rechts, 1984, waarschijnlijk recidief.*

Mike wachtte af en hield onwillekeurig zijn adem in. Hij herinnerde zich de vorige keer: de afschuwelijke machteloosheid toen hij plat op zijn rug in het ziekenhuis had gelegen, de medelijdende blikken die iedereen hem had toegeworpen, hun geforceerde glimlachjes en de gedempte toon waarop ze hadden gepraat. Hoe dan ook, daar zou hij niet nog een keer doorheen gaan. Ook zou hij zich niet wentelen in zelfbeklag als de kanker was teruggekomen. Hij had een lang en gelukkig leven gehad, vol plezier en avontuur en als dit voor hem het einde was, nou, dan mocht hij niet klagen. Over een hiernamaals dacht hij wel eens na, maar hij kon er zich niet veel bij voorstellen.

In de aangrenzende ruimte steeg de muziek tot de hoogste noten van de toonladder en dook toen omlaag naar een

klinkende finale. Mike schudde zijn hoofd. Die piano ging een behoorlijk ruige landing tegemoet.

Eindelijk ging de deur open en kwam dokter Bennett binnen met een map. De arts was een jaar of vijftig. Hij was lang en mager, had een ruige, zwarte baard en donkere kringen onder zijn ogen. Er lag een sombere uitdrukking op zijn gezicht en Mikes hart begon te bonzen. Ze gaven elkaar een hand.

‘Hoe is het, Mike?’

‘Nou, dat zou u toch moeten weten?’

‘Pardon?’

‘Prima, dokter. Het gaat prima met me.’ Waarom zeiden mensen toch altijd *prima*, of dat nu waar was of niet?

De stoel van de dokter kraakte toen hij zich erop neer liet vallen. Hij nam de tijd om de resultaten van de onderzoeken te bestuderen, trommelde met zijn magere vingers op het bureau en kneep zijn lippen samen. Hij hield zijn blik op zijn papieren gericht en keek Mike niet aan. Een slecht teken.

‘Mike, uit deze rapporten van het laboratorium blijkt dat er metastasen in de lever zijn.’

Mikes maag kromp ineen alsof hij plotseling in een opwaartse luchtstroom terecht was gekomen. ‘Wat betekent dat?’

‘Dat betekent dat de kanker is uitgezaaid naar je lever.’

‘Weet u dat zeker?’

‘Ik ben bang van wel.’

Mike dacht dat hij zichzelf hierop had voorbereid, maar hij werd plotseling overspoeld door een golf van paniek, dezelfde misselijkmakende angst die een onervaren piloot voelt als zijn motor plotseling afslaat tijdens een vlucht. Als Mike in een cockpit had gezeten, had hij door zijn jarenlange ervaring geweten wat hij moest doen. Maar hij zat nu niet in een cockpit. Hij was op terrein dat niet in kaart was gebracht. En hij vloog blind. Tegen zijn zin werd hij gestaag naar beneden getrokken door zijn emoties, en met het wanhopige instinct

van een piloot in een fatale duikvlucht knokte hij om zichzelf weer in de hand te krijgen. Alsof iemand een teken had gegeven, begon de piano in de ruimte ernaast toepasselijk een langzaam, treurig lied te spelen.

‘Ik zou graag een afspraak maken voor wat onderzoeken om te bepalen of je geopereerd kunt worden,’ vervolgde dokter Bennett. Mike hoorde hem nauwelijks. Dit ging niet over hem. Er was vast een fout gemaakt. Zijn gedachten tolde duizelingwekkend en onbeheersbaar door zijn hoofd.

Plotseling dacht hij aan Helen, en de herinnering aan de moeder die zijn vrouw had getoond toen zij oog in oog stond met de dood, bracht zijn bonzende hart onverwachts tot bedaren. Hij had zichzelf weer in de hand. Hij was zijn emoties weer de baas en zijn wil bepaalde zijn koers. Met een vage glimlach en een nauwelijks zichtbaar knikje bevestigde hij zijn kalme aanvaarding van de waarheid. *Speel voor mij geen treurliederen*, had hij wel tegen de pianist willen zeggen. *Laat mij maar vertrekken met een vrolijk wijsje*.

‘... En als de onderzoeken aantonen dat het zinvol is om je te opereren, wil ik je daar graag voor op de lijst zetten,’ zei dokter Bennett.

‘Wacht eens even, dokter. Waar komt het nu eigenlijk op neer? Uiteindelijk sterf ik waarschijnlijk toch, nietwaar?’ Hij glimlachte en hoopte dat hij de dokter er op die manier van zou overtuigen dat hij de waarheid wel aankon. Dokter Bennett sloeg de map dicht, vouwde zijn handen en legde die erop.

‘De kanker is uitgezaaid. Waarschijnlijk is het niet mogelijk om het proces stil te zetten of alle kwaadaardige cellen weg te nemen.’

‘Waarom zou ik me dan weer laten opereren?’

‘De levensverwachting van mensen die geopereerd kunnen worden, stijgt met 15 procent en...’

‘Nee. Als het alleen maar een kwestie van tijd is, wil ik die liever niet rekken.’ Mike had over deze mogelijkheid

nagedacht en in reactie op de woorden van de dokter zei hij zijn zinnen op, alsof hij in een toneelstuk een rol speelde die hij goed had ingestudeerd.

‘Nou, in sommige gevallen kunnen een operatie en chemotherapie patiënten wat meer tijd bieden, ervoor zorgen dat ze zich prettiger voelen...’

‘Dat is niets voor mij.’

‘Luister eens, Mike...’

‘Het heeft eigenlijk geen zin, als u snapt wat ik bedoel. Als ik door een operatie niet beter word, waarom zou ik dan de moeite doen? Ik wil niet weer naar het ziekenhuis en mijn familie opnieuw die ellende aandoen.’

‘Nou, laat ik toch even samenvatten welke behandeling ik je zou willen adviseren.’

Mike glimlachte. ‘Nee, dank u. Vertelt u me alleen maar hoe lang ik nog heb.’

De arts nam een dunne, gouden pen van zijn bureau en begon ermee te spelen. ‘Het is moeilijk om dat met zekerheid te zeggen.’

‘Een schatting dan. Ik zal u niet voor de rechter slepen als u het mis hebt.’

Dokter Bennett wendde zijn blik af. ‘Als je niet geopeerd en bestraald wilt worden... misschien drie maanden. Hooguit zes.’

Mike herhaalde die woorden bij zichzelf, maar ze drongen nauwelijks tot hem door. Hij had nog drie maanden te leven. Hooguit zes.

In de naastgelegen ruimte wrong de pianist medeleven uit het instrument zoals een huisvrouw water uit een dweil, maar door de valse noten klonk het lachwekkend. Mike stelde zich voor hoe alle grijsharige vrijwilligsters van het Kankercentrum hun zakdoekjes pakten. Hij glimlachte bij zichzelf.

‘Dank u wel, dokter. Ik waardeer het dat u het me zo onomwonden hebt verteld.’

Nu Mike de waarheid had gehoord, wilde hij zo ver mo-

gelijk bij het kleine kantoortje vandaan en doorgaan met het leven dat hem nog restte. Hij wilde de herfstlucht ruiken, in de blauwe lucht zweven. Hij stond op en liep langzaam naar de deur. De stoel van de dokter kraakte toen die zich omdraaide om hem aan te kijken.

‘Denk er alsjeblieft nog wat over na, Mike. Praat er in ieder geval over met je familie. En als je nog van gedachten verandert, kan ik je zo op de lijst zetten.’ Mike knikte maar en deed de deur open. ‘Mag ik het Kankercentrum je naam geven?’ vroeg de arts. ‘Ze bieden daar veel diensten aan.’

‘Natuurlijk. Prima.’ Mike was al half de deur uit toen hij stilhield en zich omdraaide. ‘Trouwens, hoe vaak wordt die vreselijke piano hiernaast bespeeld?’ Hij wees met zijn duim naar de muur.

‘U bedoelt bij het Kankercentrum? Dat weet ik niet... misschien een of twee keer per maand. Waarschijnlijk meestal bij recepties en benefietconcerten.’

‘Dan zou ik maar een stel oordoppen kopen, als ik u was. Tot ziens, dokter.’

Hij stak zijn pet op als groet, trok hem vervolgens over zijn kale plek en liep de wachtkamer uit, de gang in. De hoge voordeuren omlijstten een prachtig uitzicht over een landschap van glooiende, groene heuvels, dat hier en daar werd onderbroken door de eerste herfstkleuren; vurig koper, brons en goud. Mike stond stil en staaarde naar het prachtige vergezicht. Hij hield veel van de herfst en genoot er altijd van om met zijn vliegtuig boven het vertrouwde landschap van Connecticut te vliegen en naar het kleurenpalet onder zich te kijken, zoals hij vanmorgen had gedaan.

Over drie maanden zou de vlammende schoonheid van de herfst zijn uitgedoofd – evenals zijn leven. Nog drie maanden te leven. September, oktober, november. Dat was niet genoeg. Hij dacht aan drie maanden geleden, aan juni. Dat was als de dag van gisteren.

Plotseling hoorde Mike verderop een applaus opklinken

en herinnerde hij zich de piano. Hij liep in de richting van het geluid, nieuwsgierig naar degene die de muzikale omlijsting had verzorgd van het tragische nieuws dat hij van dokter Bennett had gehoord.

‘Ben ik te laat voor het concert?’ vroeg hij aan de receptioniste. Ze raadpleegde haar horloge.

‘Nou, ja, ik ben bang dat het bijna afgelopen is, maar misschien speelt professor Brewster nog een toegift. Het is in de koffieruimte aan uw rechterhand.’

Het was vol in de enorme zaal. Op ieder beschikbaar stukje ruimte stonden rolstoelen en klapstoeltjes. Mike wrong zich naar binnen en vond een staanplaats bij de achtermuur naast een verpleegster. Hij tuurde over de zee van hoofden en ontdekte de pianiste, die een stijve buiging maakte naast een ebbenhouten piano.

Professor Brewster was volkomen anders dan Mike zich had voorgesteld. In plaats van een gedistingeerde, in smoking gestoken heer met een wit baardje zag hij een lange vrouw met krullend haar gekleed in een vormeloos, modderkleurig mantelpakje. Ze was ongeveer van zijn leeftijd, schatte Mike. Ze had een kaarsrechte rug en de rimpels in haar gezicht leken samen te komen in een permanente frons. Mike deed haar onbewust na en trok een zuur gezicht.

‘Is dat professor Brewster?’ fluisterde hij luid naar de verpleegster.

‘Ja.’

‘Denkt u dat ze weet dat haar piano vals is?’

‘Sst...’

Professor Brewster had het woord genomen. ‘Dank u, dames en heren. U bent heel vriendelijk geweest.’

Haar stem klonk koel en vormelijk en haar glimlach was stijf en zag eruit alsof ze er zuinig mee omsprong. Om de een of andere reden kwam ze Mike vaag bekend voor en hij probeerde te bedenken waar ze elkaar ontmoet zouden kunnen hebben.

‘Als toegift zal ik een kort stukje van Bach spelen.’ Ze sprak de naam van de componist haast eerbiedig uit.

Toen ze op het punt stond om te gaan spelen, ontdekte Mike dat het veel interessanter was om professor Brewster te zien spelen dan door de muur naar haar te luisteren. Ze zat stijf op het bankje, gevaarlijk dicht op de rand en keek dreigend naar de piano, zoals een generaal zijn vijand opneemt. Haar lange, spits toelopende vingers hingen bewegingloos boven het klavier en vielen toen plotseling aan, als goedgerichte projectielen. De muziek ratelde als een uitbarsting van mitrailleurvuur. Even later werd de muziek rustiger en gebruikte de professor haar vingers om iedere noot te strelen, alsof ze het instrument probeerde te overreden en diep uit het binnenste ervan troostende muziek liet opwellen.

Een paar minuten later was de toegift afgelopen en liet het publiek een daverend applaus horen. Plotseling realiseerde Mike zich waarom de professor hem bekend voorkwam en hij lachte hardop. De verpleegster keek hem aan alsof ze een verklaring verwachtte.

‘Sorry,’ zei hij grinnikend. ‘Ik lach alleen maar omdat de professor me doet denken aan een spelletje dat ik als kind had. Ze lijkt op het kaartje met “De Oude Vrijster”.’

De verpleegster sperde haar ogen wijd open. ‘Meneer! Wilhelmina Brewster zit in onze raad van bestuur! Ze is hoogleraar muziek aan Faith College en ze is heel bekend in deze plaats!’

‘Ach, het spijt, mevrouw.’ Mike glimlachte en raakte haar arm aan. ‘Het was niet mijn bedoeling om die beste professor te beledigen. Neemt u het me alstublieft niet kwalijk.’ Als Mike Dolan glimlachte, kwam elke lijn in zijn gezicht weer op de plaats waar die hoorde. Niemand kon erg lang boos op hem blijven.

‘O, het geeft niet.’ De verpleegster glimlachte.

‘Zeg, mevrouw, vertelt u eens...’ Hij boog zich naar haar

toe en fluisterde samenzweerderig: 'Is professor Brewster getrouwd?'

De verpleegster wierp een blik op de houterig buigende professor en sloeg toen haar hand voor haar mond om een glimlach te verbergen. 'Nou, eh, nee... ze is vrijgezel.' Mike legde een vinger tegen zijn lippen en knipoogde.

Toen het applaus wegstierf en het publiek opstond om weg te gaan, baande Mike zich een weg naar de piano. Professor Brewster begroette haar gehoor alsof het bestond uit mensen die haar bij een begrafenis kwamen condoleren. Somber en met een nors gezicht schudde ze alle handen. Mike wachtte in de rij en nu hij vlakbij haar was, was hij verbaasd te zien hoe lang ze was. Ze was ruim tien centimeter langer dan hij. Toen hij aan de beurt was, nam hij haar droge, slappe hand in de zijne en drukte die energiek.

'Dag, professor Brewster. Ik ben Mike Dolan. Ik heb met plezier naar uw toegift geluisterd, maar weet u dat uw piano vals is?'

Professor Brewsters wenkbrauwen schoten omhoog en haar kaak zakte naar beneden, alsof de poppenspeler plotse-ling de touwtjes had losgelaten. Iemand achter hem mompelde: 'Wat onbeschoft!' Het was niet Mikes bedoeling geweest om onbeleefd te zijn en hij haastte zich om zijn fout te herstellen.

'Het spijt me. Ik wilde u niet beledigen, mevrouw. Maar als het Kankercentrum het zich niet kan veroorloven om dat te verhelpen, wil ik met alle plezier een bijdrage leveren. Ik weet dat ze hier altijd geld tekortkomen. Neemt u maar van mij aan dat het een zinvolle investering zou zijn!'

Mevrouw Brewsters blik had lava in steen kunnen laten veranderen. Haar mondhoeken trokken afkeurend omlaag en ze rukte haar hand los uit Mikes enthousiaste greep. Hoe kon hij haar duidelijk maken dat hij het niet verkeerd had bedoeld?

'Ik ben natuurlijk maar een heel gewone kerel en ik weet

vast niet zoveel over muziek als u. Maar dat geluid werkt een mens echt op zijn zenuwen, begrijpt u wel? Omdat het zo vals is. Vooral toen ik hiernaast in het kantoortje van de dokter zat en te horen kreeg dat ik nog maar drie of vier maanden te leven heb. Er zijn daar vast veel mensen die er last van hebben.’ Mike glimlachte breed, maar de grimmige uitdrukking op het gezicht van de professor veranderde niet.

‘Goed, wat dacht u hier dan van, professor? U zoekt een goede monteur en dan geeft u me een telefoontje.’ Hij rommelde in het borstzakje van zijn houthakkershemd. ‘Hier hebt u mijn kaartje. Belt u me maar. Dan maak ik wat geld over om u te helpen met de kosten.’

Ze deed geen poging het kaartje van hem aan te nemen en ten slotte stopte Mike het maar in de zak van haar jasje. Hij begon weg te lopen, maar draaide zich weer om.

‘O ja, willigt u intussen het laatste verzoek van een stervend mens in... laat niemand meer op die piano spelen voordat hij is opgeknapt. Goed?’ Hij reikte achter haar en sloot zachtjes de klep. Het leek wel of de snaren trilden van opluchting. ‘Dag.’ Mike tikte aan zijn pet en ging op weg naar het vliegveld om een stukje te vliegen.

Professor Wilhelmina Brewster liep met energieke passen de deur van het Kankercentrum uit. Ze had geen reden om zich te haasten, maar dat was altijd haar gewoonte geweest en die kon ze niet meer veranderen. Terwijl ze op haar auto afstevende, zich niet bewust van haar omgeving en de prachtige herfstmiddag, dacht ze terug aan elke noot van het pianorecital dat ze zojuist had gegeven. Ze had goed gespeeld.

Toen Wilhelmina de stoeprand afstapte om de parkeerplaats over te steken, scheurde er plotseling een cabriolet langs. Ze schrok op. De auto zat vol jonge mensen. Een aantal van hen droeg sweaters van Faith College en ze toe-

terden en zongen. Wilhelmina's goede humeur verdween. Er welde boosheid jegens de onbekenden in die opzichtige cabriolet in haar op, omdat ze haar hadden herinnerd aan de plek waar ze eigenlijk zou willen zijn, maar waar ze niet meer thuishoorde, de plek die zo sterk deel van haar leven uitmaakte, maar waar ze niet meer nodig was. De auto reed in een wervelend spoor van bladeren de hoek om.

De herfst was voor Wilhelmina altijd een tijd vol voldoening geweest; dan bereidde ze haar colleges voor, plande haar recitals, gaf studenten advies, beluisterde audities en moest ze zich haasten om haar veel te volle agenda af te werken. Maar dit jaar was anders. Na een loopbaan van 41 jaar als hoogleeraar muziek aan Faith College, was ze het afgelopen voorjaar 65 geworden, de leeftijd waarop ze met pensioen moest.

Ze opende het portier van haar blauwe Buick en stapte in. De vinyl bekleding was heet van de middagzon. De zeven jaar oude auto rook nog steeds nieuw. Met plotselinge hoop startte ze de motor. Ze moest toch vast wel ergens naartoe? Naar een vergadering van de Connecticut League for Life, de dameszendingscommissie, haar wekelijkse Bijbelstudie, de tuinclub? Maar ze kon nergens heen, behalve naar huis. Ze was nergens nodig of gewenst. Ze voelde tranen opwellen in haar ogen en schaamde zich. Ze was altijd zo sterk geweest, zo trots op haar onafhankelijkheid. Waarom was ze de laatste tijd toch zo emotioneel?

Ze zette de motor weer af en stak haar hand in haar zak om een zakdoek te pakken. In plaats daarvan vond ze een visitekaartje. Er stond een afbeelding van een vliegtuig in een van de hoeken en de tekst was gedrukt in felblauwe letters:

Michael G. Dolan
Luchtvaartbedrijf Dolan en zns.
Vracht- en passagiersvluchten
Privélessen

Ze staaarde een tijdje naar het kaartje en had geen idee hoe ze eraan kwam. Toen herinnerde ze zich het ongemanierde kereltje bij het recital, dat tegen haar had gezegd dat haar piano vals was. Alsof dat *haar* schuld was geweest! Iedereen wist toch dat een pianist speelt op het instrument dat hem ter beschikking wordt gesteld! Een piano kon niet ter plekke eventjes worden gestemd, zoals een viool of een harp!

Ze dacht over de gebeurtenis na en probeerde te bedenken hoe ze hem vernietigend van repliek had kunnen dienen. Op dat moment had zijn lomphed haar met stomheid geslagen. Wat had hij nog meer gezegd? ‘...nog maar drie of vier maanden te leven... het laatste verzoek van een stervend mens inwilligen...’

Ze deed het voorval af met een zucht. Ze dacht er niet graag over na, maar er hadden vandaag waarschijnlijk heel wat terminale patiënten in het publiek gezeten. Zijzelf was vrijwilligster geworden nadat haar eigen moeder een aantal jaren geleden aan kanker was overleden. Ze wist uit ervaring hoe meneer Dolans laatste drie maanden zouden zijn. Wist hij dat ook? Waarschijnlijk niet. Hij had er te opgewekt onder geleken en niet om medeleven gevraagd. De waarheid was waarschijnlijk nog niet tot hem doorgedrongen. Hij ontkende die nog. Maar als die fase voorbij was...

Ze kreeg weer tranen in haar ogen en opnieuw berispte ze zichzelf erom terwijl ze in haar handtas naar een zakdoek zocht. ‘Alsjeblieft, Wilhelmina! Doe niet zo raar!’

Ze herinnerde zich dat ze tijdens haar afscheidsdiner glimlachend decaan Bradfords toespraak had aangehoord, dat ze zich groot had gehouden en geen blijk had gegeven van haar ondraaglijke verdriet toen hij haar scheidde van het leven waar ze van hield.

‘Natuurlijk is dit geen afscheid,’ had de decaan gezegd. ‘Professor Brewster maakt deel uit van onze raad van professoren en ik weet zeker dat er vaak een beroep gedaan zal worden op haar wijsheid en ervaring.’